

ette özel bülten
Sayı : 6

ette'nin performansı:

(2011 yılı milli gelir tüketim tahminleri ile karşılaştırma)

ette
ercan türkan tüketim endeksi

Ercan Türkan
ercanturkan@ette.gen.tr

5 Nisan 2012

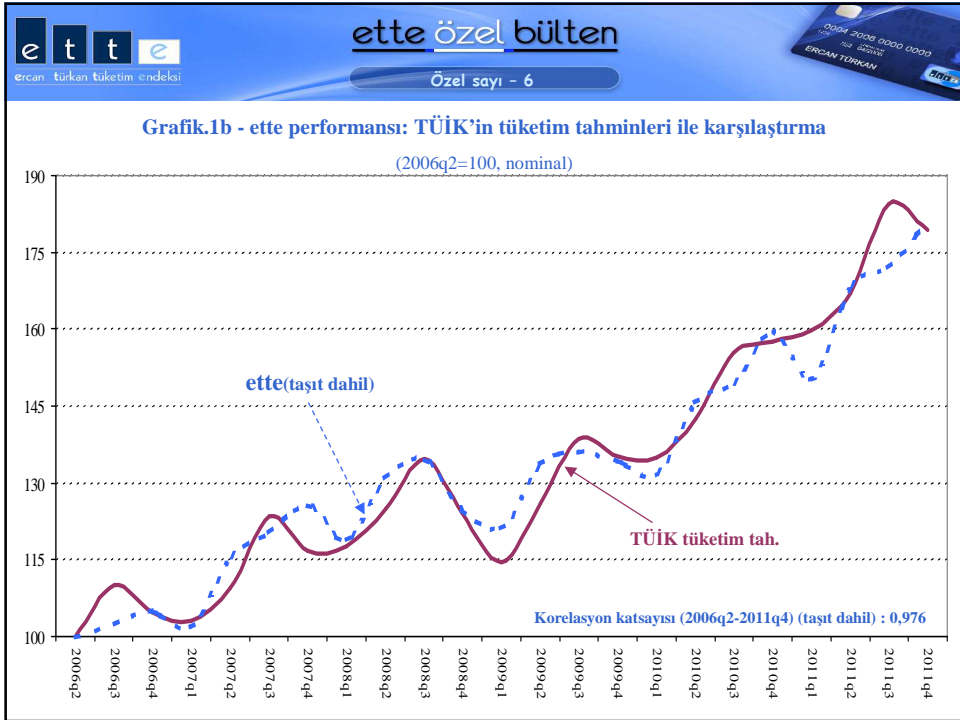
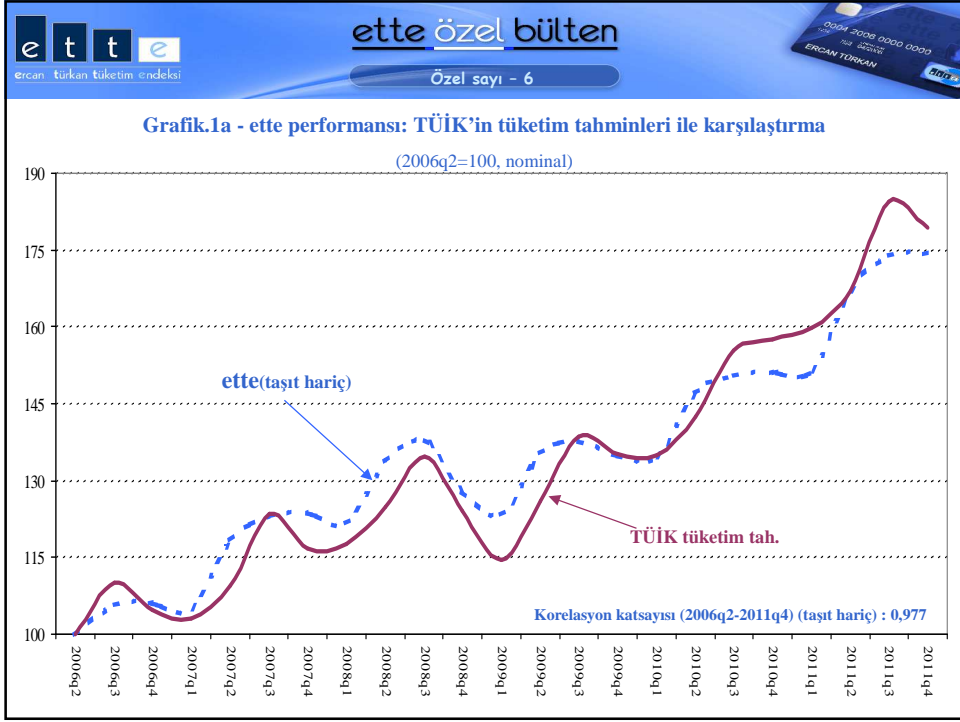
www.ette.gen.tr

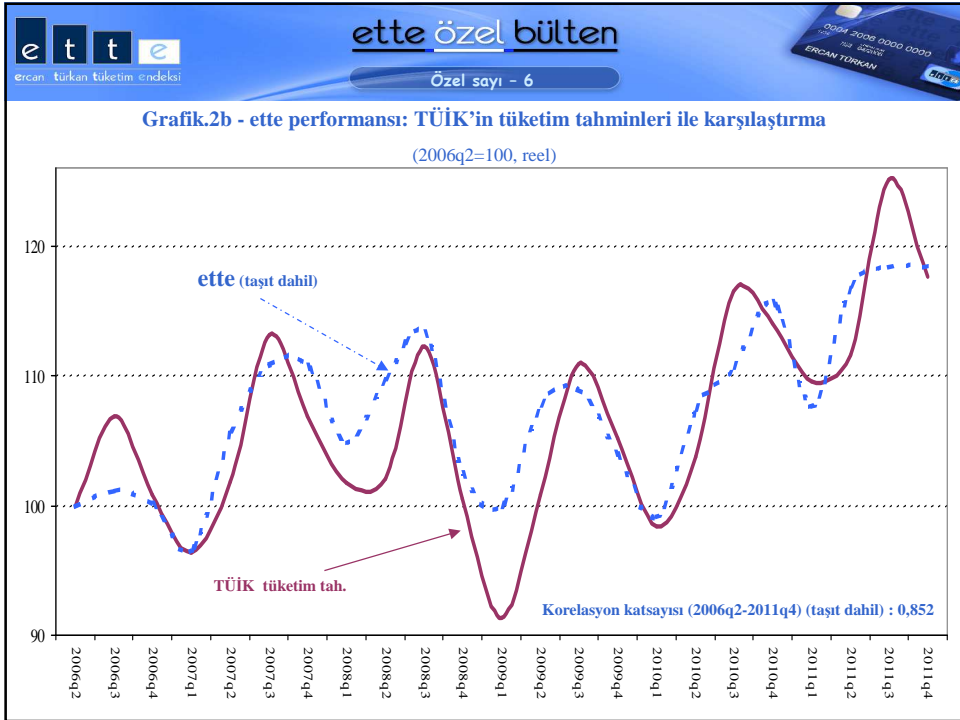
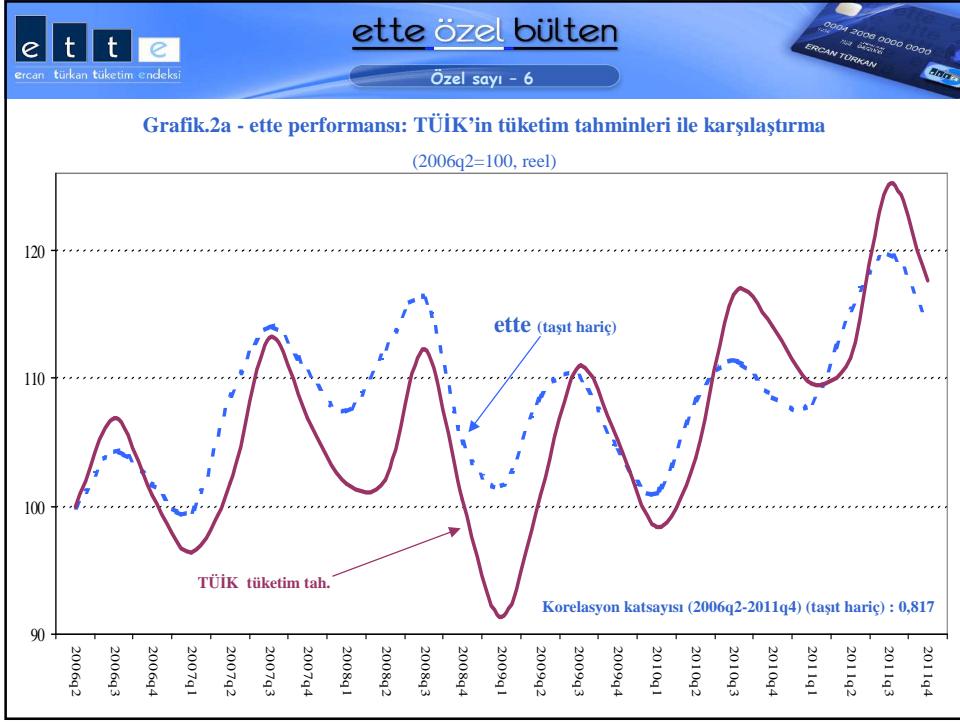

ette özel bülten
Özel sayı - 6

ette performansını geliştirerek sürdürmektedir....

- TÜİK tarafından milli muhasebe tahminleri kapsamında açıklanan hanehalkı tüketim harcamaları eğilimini, ette'nin ne ölçüde yansıttığı, "kalite kontrol" amaçlı olarak her yıl analiz edilmektedir.
- Bu analizin bulguları, gelenekselleştiği üzere, özel bültenler vasıtasıyla kullanıcıyla paylaşılmaktadır. Nitekim, ette'nin 2011 yılına ilişkin performansı, bu özel sayının inceleme konusunu oluşturmaktadır.
- TÜİK'in hanehalkı tüketim tahminleri ile ette arasındaki ilişkiyi görebilmek açısından, iki veriye ait endeks değerleri aynı grafikte karşılaştırılmaktadır. Ayrıca, hanehalkı tüketim tahminleri ile ette arasındaki ilişkinin gücünü görebilmek amacıyla, iki veri arasındaki korelasyon katsayıları da hesaplanmaktadır.
- ette tüketim endeksi, 2011 yılında da, hanehalkı tüketim gelişmelerini temsil açısından iyi performansını geliştirerek sürdürmüştür. Nitekim, nominal veriler için 2010 yılı sonu itibariyle 0,956 olarak ölçülen korelasyon katsayısı, 2011 yılı sonu itibariyle 0,977'ye yükselmiştir. Hanehalkı taşıt alımlarının kapsama dahil edilmesi, ette'nin zaten yüksek olan temsil gücünü özellikle reel verilerde daha da güçlendirmiştir(Bkz. Grafik 1 ve 2, Tablo.1).

Tablo.1 – TÜİK hanehalkı tüketim tahminleri ile ette veri setleri arasındaki korelasyon katsayıları*

	Nominal		Reel	
	Taahıt hariç	Taahıt dahil	Taahıt hariç	Taahıt dahil
2006Q2 – 2009Q4 dönemi	0,940	0,932	0,742	0,741
2006Q2 – 2010Q1 dönemi	0,941	0,932	0,756	0,755
2006Q2 – 2010Q2 dönemi	0,951	0,944	0,755	0,751
2006Q2 – 2010Q3 dönemi	0,954	0,951	0,750	0,763
2006Q2 – 2010Q4 dönemi	0,956	0,962	0,726	0,796
2006Q2 – 2011Q1 dönemi	0,957	0,960	0,723	0,795
2006Q2 – 2011Q2 dönemi	0,966	0,968	0,739	0,798
2006Q2 – 2011Q3 dönemi	0,973	0,971	0,805	0,835
2006Q2 – 2011Q4 dönemi	0,977	0,976	0,817	0,852

* Korelasyon katsayısı 1'e yaklaştıkça çok kuvvetli, 0'a yaklaştıkça çok zayıf bir ilişkiye işaret etmektedir.

Reel verilerdeki görelî korelasyon düşüklüğünün nedenleri...

- Reel verilerde korelasyon görelî olarak daha düşüktür. Nitekim, taahıt dahil nominal verilerde korelasyon katsayısı 0,976 iken, reel verilerde 0,852 olarak ölçülmektedir.
- Reel verilerdeki sözkonusu görelî düşüklüğün nedenini, enflasyondan arındırma işleminde kullanılan fiyat deflatörlerinde aramak gerekir.
- ette reel gelişmeleri hesaplanırken, gıda ve gıda-dışı (konut hariç) TÜFE değerleri kullanılmaktadır. Toplam tüketim fiyat deflatörünün hesabında, kartlı işlem tutarı ve işlem sayısından hesaplanan gıda ve gıda-dışı ağırlıklar esas alınmaktadır. Dolayısıyla, genel TÜFE ile ette fiyat deflatörü arasında kapsam ve ağırlık setleri açısından bir farklılık sözkonusudur. Ancak, reel verilerde görelî temsil gücü zayıflığının esas nedeni, TÜFE ile tüketim zımni fiyat deflatörleri arasındaki farklılaşmadır.
- Teorik olarak, milli gelir verilerinden elde edilen tüketim zımni fiyat deflatörleri ile TÜFE değerlerinin benzer bir eğilim göstermesi beklenir. Mal ve hizmet ağırlıkları çeyrekler itibariyle farklılık gösterdiğinden, çeyrekler arasında eğilim farklılaşması normal görülebilirse de, TÜFE mal ve hizmet grubu ağırlıkları eski uygulamanın aksine her yıl revize edildiğinden, sözkonusu iki fiyat değişkeni eğilimlerinin yıllık bazda birbirine yakınsaması gerekir.
- Uygulamada, tüketim zımni fiyat deflatörleri ile TÜFE arasında belirgin eğilim farklılıkları ortaya çıkabilmektedir. Örneğin, tüketim zımni fiyat deflatörü / TÜFE arasındaki katsayı, 2010 yılında 0,96 iken, 2011 yılında 1,42'dir (Bkz.Tablo.2 ve Grafik.3).
- Sonuç olarak, reel verilerdeki kısmi performans zayıflığının en önemli nedeni, tüketim zımni fiyat deflatörüyle TÜFE arasında yaşanan farklılaşmalardır. Sözkonusu eğilim farklılıkları, ancak TÜİK tarafından açıklığa kavuşturulabilir.

Tablo.2 - Tüketim zmnı fiyat deflatörü ve TÜFE

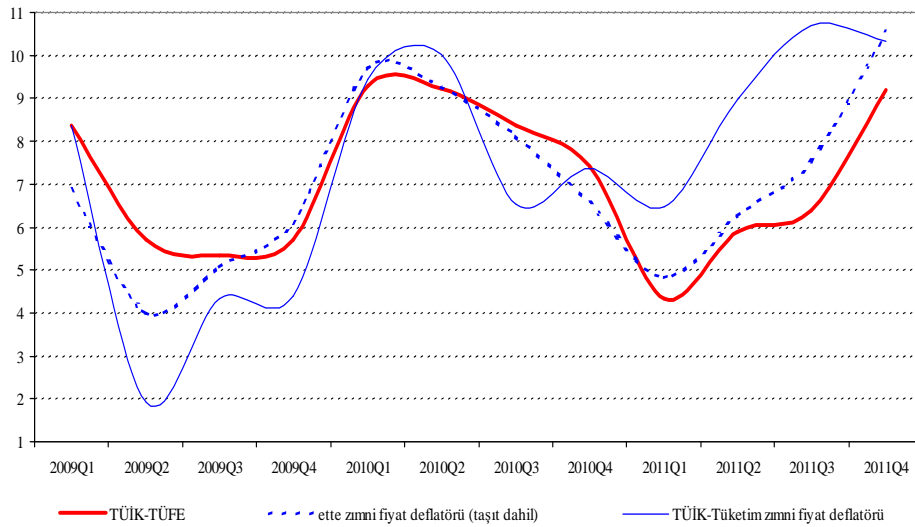
Tüketim fiyat deflatörü* (Yüzde)	2010					2011				
	Q1	Q2	Q3	Q4	Yıllık	Q1	Q2	Q3	Q4	Yıllık
Tahmin I (30 Haziran 2010)	5,9									
Tahmin II (14 Eylül 2010)	8,6	8,9								
Tahmin III (10 Aralık 2010)	8,4	7,0	5,8							
Tahmin IV (31 Mart 2011)	9,3	9,8	6,5	7,3	8,1					
Tahmin V (30 Haziran 2011)	9,3	9,8	6,5	7,3	8,1	5,0				
Tahmin VI (12 Eylül 2011)	9,3	9,8	6,5	7,3	8,2	5,8	9,4			
Tahmin VII (12 Aralık 2011)	9,3	9,8	6,5	7,3	8,2	6,9	9,4	9,4		
Tahmin VIII (2 Nisan 2012)	9,4	10,0	6,5	7,4	8,3	6,5	9,0	10,7	10,3	9,2
TÜFE oranları	9,3	9,2	8,4	7,4	8,6	4,3	5,9	6,4	9,2	6,5
Tahmin VIII / TÜFE oranları	1,01	1,09	0,78	0,99	0,96	1,49	1,53	1,68	1,12	1,42
ette'de kullanılan fiyat deflatörü**	9,7	9,2	8,1	6,6	8,4	4,8	6,2	7,5	10,5	7,3

*Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi ile ilgili zmnı fiyat deflatörünü ifade etmektedir.

** Taşt dahil ette zmnı fiyat deflatörüdür.

Grafik.3 - Tüketim zmnı fiyat deflatörü ve TÜFE (%)

e t t e
ercan türkan tüketim endeksi

ette özel bülten
Özel sayı - 6

ette bülten özel sayıları

Özel sayı – 1: ette tüketim endeksinin temsil gücü: 2008 yılı ulusal hesaplar ile karşılaştırma (1 Nisan 2009).

Özel sayı – 2: ette tüketim endeksinde göre vergi indirimlerinin tüketime etkileri (22 Haziran 2009).

Özel sayı – 3: ette tüketim endeksinin temsil gücü: 2009 dönemi milli gelir tüketim tahminleri ile karşılaştırma (5 Nisan 2010).

Özel sayı – 4: ette tüketim endeksinin temsil gücü: 2010 dönemi milli gelir tüketim tahminleri ile karşılaştırma (4 Nisan 2011).

Özel sayı – 5: Taşıtlı alımlarının ette tüketim endeksi kapsamında izlenmesi (3 Kasım 2011).

Özel sayı – 6: ette'nin performansı: 2011 yılı milli gelir tüketim tahminleri ile karşılaştırma (5 Nisan 2012).

e t t e
ercan türkan tüketim endeksi

ette özel bülten
Özel sayı - 6

ette aylık bültenleri ve özel sayıları www.ette.gen.tr internet ya da ercanturkan@ette.gen.tr mail adreslerinden edinilebilir.

&

ette tüketim endeksi hakkında detaylı bilgi için aşağıdaki dökümanlara ve www.ette.gen.tr internet adresine bakılabilir:

- 1) Ercan Türkan, “*Özel tüketim talebinin izlenmesinde kartlı alışveriş: Yeni bir tüketim endeksi önerisi – (e.t.t.e)*”, Haziran 2008 (TCMB internet sayfası, www.tcmb.gov.tr).
- 2) Ercan Türkan, “*Özel tüketim talebinin izlenmesinde kartlı alışveriş: Yeni bir tüketim endeksi önerisi – (e.t.t.e)*”, (Türkiye Bankalar Birliği'nde 28 Kasım 2007 tarihinde yapılan sunuş, www.tbb.org.tr).
- 3) Ercan Türkan, “*Taşıtlı alımlarının ette tüketim endeksi kapsamında izlenmesi*” (ette özel bülten sayı-5, Kasım 2011, www.ette.gen.tr).

&

Bu bülten bilgilendirme amaçlı olup, içinde yer alan bilgilere dayanarak verilecek yatırım ya da benzeri kararların sonuçlarından yazarı sorumlu tutulamaz.

&

Bu bültende ve bültenin dayandığı makale ile sunuşta ileri sürülen görüşler yazarına ait olup, kurumunu bağlayıcı nitelik taşımaz.

&

ette'nin hesaplanmasında kullanılan ve yukarıdaki dökümanlarda tanıtılan metodolojinin tüm hakları saklıdır. Yazarın yazılı izni olmaksızın kısmen ya da tamamen kopyalama veya başka bir suretle kullanılamaz.